

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: *DUMINEC'A.*

<p>PRETIULU ABONAMENTULUI. Pentru Austro-Ungari'a : Pe unu anu 5 fl.—cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr. Pentru Romani'a si strainetate: Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.</p>	<p>PRETIULU INSERTIUNILORU : Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.; si mai sus 5 fl v. a.</p>	<p>Correspondentiele sè se adreseze Redactiunei „BISERIC'A si SCÓL'A.“ Èr banii de prenumeratiune la TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.</p>
---	--	---

Cercetarea sfintei biserici.

Sentiulu de pietate crestinésca si-are si elu dupa epocel viétii si desvoltării poporului preten-siunile sale.

Voiesce acestu sêmtiu, si are necesitate, cá se fia alimentatu in deplina mesura. Isvórele, din cari se alimentéza sentiulu de pietate crestinésca sunt: rogatiunea, cultulu publicu, si cultulu privatu dum-medieescu, observarea cu rigóre a datineloru religióse, contribuirile pentru sustiênera si desvoltarea biseri-cei, participarea la viétia constitutionala-bisericésca, si mai pre sus de tóte ácestea o viétia crestinésca.

Si fiind sêmtiulu de pietate crestinésca bas'a si fundamentulu pentru intréga viétia si desvoltarea omenésca, bas'a si fundamentulu bunastării si feri-cirii omenesci, este naturalu, cá se privim si cerce-tám, cum si in ce modu se alimentéza in timpul de facia la poporul nostru sêmtiulu de pietate crestinésca din isvórele amintite mai sus.

Ne vom ocupá de astadata de modulu, cum cercetéza poporul sant'a biserica. Din datele sub-sternute venerabilului Consistoriu eparchialu din Aradu de catra oficiele parochiale in anulu trecut, aflám, ca: poporul nostru in genere cercetéza regulat, cu micu cu mare, sant'a biserica la serbatorile mari; dar in Duminecile si serbatorile de preste anu cer-cetarea nu este destul de regulata si de corespun-dietória. Pentru cercetarea mai regulata a sfintei bi-serici oficiele si comitetele parochiale, asia aflám din aceste date, au facut ceea ce au potut, si anume: in unele comune au activat coruri de plugari, — si mai in tóte pàrtile preotimea pentru a face poporului cultulu dummedieescu mai placutu si mai atragetoriu, a inceput a tiêné poporului tot mai adese ori pre-dici instructive.

Ambe aceste mijlóce s'au dovedit de bune, si au contribuit in parte si pre alocuriá multu la a-meliorarea frecuentatiunii bisericiei.

Áceste doue mijlóce, este naturalu, le vom cul-

tiva, si desvoltá in mesura tot mai mare si pre vii-toriu, si se-ntielege de sene, ca ele si-vor dá tot-deun'a ródele lor.

Spre a poté inse indreptá tot ce este de in-dreptatu pre acest teren este de lipsa, se-ne ocu-pám si de alte mijlóce, si anume: se aflám un mij-loc, prin carele se podem indreptá reul in mod radical.

Din datele amintite mai sus, aflám, ca de cauza pentru neumblarea poporului la biserica, se amin-tesce mai cu seama incát pentru timpul de iérna, seraci'a si lips'a poporului de mijlóce pentru a-si cum-perá incaltieminte si imbracaminte corespundietória; ér incát pentru timpul de véra se amintesc de cauza: ca se tien téguri de tíera in Dumineci si in ser-batori, ca se tienu pertractári in aceste dile pre la antistiele comunale si pre la alte oficie etc.

Am cugetat asupra tuturor acestor imprejurári, si am aflat, ca dá, tóte ácestea potu se impedece po-porulu dela cercetarea bisericiei, dar in genere nu sunt cause si predeci nedelaturevere, si nu sunt ele caus'a causelor; ci ácéstá cauza trebue se-o cautám aiurea, si anume: in schimbarea, carea s'a produs in timpul mai nou in modulu de gandire si actiune al poporului facia de traiulu seu din betrani.

Din betrani adeca asia era in cas'a si in mo-dulu de gandire si actiune al romanului intocmirea, cá totu ceea ce lucréza si totu ceea ce doresce omul, se fia stepanitu, si in servitiul unei datine religióse. Pruncii umblau la biserica, pentru ca urmau pre parinti, ér acesti'a mergeau la sant'a biserica, pentru ca asia se tredisera, si pomenisera din mosi stremosi, ca este o detorintia a cerceté cas'a lui Ddien in dile de Dumineca si serbatóre.

Si omul, carele este stepanit de o datina, se supune ei pana atunci, pana cand este stepa-nitu, — fara se-se intrebe multu, ca pentru ce? Vine inse unu tímpu, in carele omulu, si popórele se intréba, ca pentru ce se facem acést'a asia, si

nu altcum; si daca afla argumente si motive de ajuns pentru cecace facea mai nainte din datina, — continua a face aceeași din convingere si in deplina consciintia de ceea ce face.

In acestu timpu alu criticei asupra datinelor din betrani, ni-se pare noue, ca a inceput a intrá binisior poporul nostru. Se intréba, credem noi, poporul, ca pentru ce sustiène propriaminte cutare, seau cutare datina, si dupa cum si-respunde, intre imprejurările si gradulu de desvoltare, in carele se gasesce, asia se acomodeza in actiunile sale viitórie. Se intréba de sigur poporul, ca pentru ce umbla la sfant'a biserica, mai cu seama ca in lumea materialista, in carea traim astadi, omulu s'a deprinsu a nu face nimicu fara unu folosu realu, vediutu si sântitu.

Si intre grelele imprejurări ale vietii de astadi, si in spiritul timpului, in carele traim, lumea in genere, si la olalta cu lumea mare si poporul nostru se trudesce, si alérgea mai mult dupa bunuri materiale, decât dupa bunuri spirituale-morale.

In acésta imprejurare, in lupta si alergarea nesatiósa a omenimei de astadi dupa casciguri si bunuri materiale si deci in spiritul materialist al lumii de astadi zace caus'a causerlor, pentru carea biserica pre alocuria nu este cercetata de credinciosi in mesura corespundietória, si pentru carea nu se alimentéza din destul sântiul de pietate crestinesca prin o participare viia si activa a credinciosilor la cultul public dumnediesc.

Constatañd acésta cauza a causerlor, pentru carea lumea de astadi se aréta in genere instreinata de binefacerile religiunei si cercetării bisericeii, — este natural, — ca tendenti'a bisericeii si a preotimei trebuie se-se indrepteze intr'acolo, cá ceea ce facea odinóra poporul bucuros si cu placere in ale religiunii si bisericeii din datina, — se faca acum din convingere si anume din o puternica convingere religiósá.

Drumul catra acésta tiénta este unu drum lung si anevoios, dar nu este cu nepotintia.

Pentru formarea acestei convingeri religióse in mesura mai mare, de cum s'a potut acést'a, pana acum, ne vom indreptá privirea mai antaiu asupra scólei si invetiamentului religiosu in scólele nóstre confessionale. Si aici vom poté indreptá multu, daca vom considerá cu deosebire doue momente, si anume: a) cá prin invetiamentulu religiunii cá atare se avem cudeosebire in vedere partea subiectiva a religiunei, adeca formarea convingerii, si b) cá prin tóte cunosciintiele, pre cari le predám elevilor in scóla se staruim, cá se-i intarim cu deosebire convingerea si credinti'a in Ddieu, si necesitatea omului de a traí in reportu cu Ddieu.

In ceea ce privesce apoi viéti'a si desvoltarea vietii religióse a poporului, tiént'a principala a bisericeii si a preotimei trebuie se fia indreptata intr'acolo, cá din totu ceea ce vede poporul in cultulu

publicu si in tóte actele religióse, — se-si póta formá convingerea, — ca bunulu si capitalulu celu mai mare, pre carele si-lu póte castigá omulu in acésta lume este convingerea religiósá, credinti'a neclatita in Ddieu, ca acésta credinti'a este mijloculu unicu, prin carele putem cascigá, conservá si valorá in modu nimeritu tóte bunurile, de cari avem lipsa, pentru cá se putem, se-ne intemeiám, si se traim intr'o bunastare statornica.

Asupra modului cum, vom vorbí intr'unu articlu viitoriu.

P r e d i c a .

despre crescerea buna a pruncilor, tienuta in biserica din Forosig, de Georgiu Cherechesiu preot rom. ort.

La cuvintele intieptilor apropia urechi'a ta si asculta cuvintele mele, si le asiédia in inim'a ta, ca se cunosci cá bune sunt.
— Pilde c. XXII v. 17. —

Éta, cu ce cuvinte me indreptez astadi catra voi, Iubitilor mei credinciosi! Cu cuvintele celui mai intiept si mai stralucit imperat, ce numai a portat óre-cand cunun'a de marire pe acest pament; cu cuvintele maritului si intieptului inperat Solomon, indreptate catra fiul seu, prin care lu-dogenesce si'l invatia, cá in viéti'a s'a se asculte cuvintele celor mai intiepti si cu deosebire se se nizuésca spre a-si castigá sciintia si invetiatura, dicend: cá aceste sunt mai pretiósé decat aurul si argintul! — „Dà la invetiatura inim'a ta, — dice el fiului seu, — si cuvintele tale le gatesce spre cuvintele intiepterii.“ — (Pilde 23, 12) deórece cu sciinti'a se umplu camerile de tóta bogati'a scumpa si buna.

Si intru adever, Iub. Asc! déca vom lua noi la dreapta cumpenire aceste cuvinte ale intieptului, mai ales in dilele acestea, vom vedè, cumcà ele au un resunet dintr'un capet de lume in cel-alalt!

Sciinti'a si invetiatur'a sunt cuvintele, cari alar-méza adi lumea intréga!

Nu se afla parte de lume . . . dér ce dic parte de lume nu se afla imperatia, tiéra, tienut, nu se afla neam, sementia si vitia pe intrég'a supafatia a pamentului, peste cari se nu fie resarit sórele sciintiei si al invetiaturei!

Si tocmai acésta imprejurare me face Iub. Asc! se ve vorbescu astadi ceva despre insemnatatea sciintiei si invetiaturei, pentruca pecand vedem, cá la alte neamuri ele iau un sbor inalt si inbucuratoriu, si sunt iubite si pana la pleasa cea mai seraca de ómeni, pre atunci trebuie se vedem, cu dorere, ca la noi Români sunt pré pucin bagate in séma si acést'a ne face de remânem inapoí de lume, de seracim, nesciind cum se ne invetiam a traí mai pre usiorel in acésta lume.

Cu deosebire me îndrept către voi părinților și ve îndemna cu cuvintele Înteleptului Solomon, ca se nu ve trageți pruncii voștri dela creșterea cea bună, dela școl'a și biserică, unde se castiga știința și învățătura. Delă tinerețea voastră se aștepta redicarea neamului nostru; delă pruncii voștri, deca vor fi creșcută întru știința și învățătura, se aștepta îmbunătățirea sortii celei aspre, de care suferă poporul nostru astăzi.

Creșterea bună a tinereții, care înainte înteleptilor totdeauna a fost și este mult pretuită, în dilele noastre e un lucru comun al cugetării. Tote societățile, toate neamurile, sfatul imperatorilor, vorbele înteleptilor, cercările învățătorilor, toate acestea tien creșterea bună a fi temelul fericirii, nu-numai celei pământești, ci și celei cerești!

Nu e neam, care se nu se silăscă a-si crește fii și cum se cuvine, nu e țară se nu dorăscă creșterea, înaintarea sa în știința, nu este țară, carele are numai ceva pricepere — se nu se ingrișcă de creșterea bună și morala a fiilor și, nu e mamă, care se nu indulcăscă cu această miere și lapte pe fii și.

Dăr pe ce trebuie a se funda, a-se zidi și întări creșterea cea bună? unde vom afla mijlocele cele sante, prin cari tinerețea cea crudă, neumblată și nesciută se se alătușcă și prefacă în nobilă, blândă și învățată? Antai de toate Iub. ascult. ! trebuie se stermim în inim'a pruncilor cunoscându și frică de Dumnezeu și de aici, ca dintr' un izvor se resară și se creșcă spre tot binele! „Începutul întelepciunii este frică de Domnului“ (Pslm. 110, 9.)

Moravurile bune și virtutea, cari numai prin creșterea cea bună și religioasă se dobândesc, sunt sprigul tuturor lucrurilor bune omenești, ca-ci numai în religie se pot afla rădăcinile acelu copac minunat și puternic, ce se numește fericire vecinică, — numai religie e în stare a lega puternic pre omeneție cu Creatorul și, la care trebuie în totă oră se ținețca prin lucrările sale; numai în religie se afla știința tuturor tainelor, cari stau ascunse dinaintea ochilor omenești, religie este, Iub. ascultatori, darul întelepciunii vecinice!

Asia cred, Iubiti părinți, că și voi simțiți aceea în inim'a voastră, ce simțesc eu, când e vorba despre binele și fericirea fiilor voștri! Au dăra e de lipsă pre voi a ve misca cu cuvinte mai alese și acumă, când e vorba despre soarta bună a fiilor voștri?!

Ah, nu așteptați această Iub. Ascultatori! A voastră datorință, părinților, este că în toate dilele se cumpeniti starea, în carea ve aflați și se ve aduceți aminte, ca antai sunteți creștini, și că creștini trebuie se dați fiilor voștri o creștere creștină și morala, trebuie mai departe se ve aduceți aminte că sunteți Români și că Romani trebuie se dați fiilor voștri o creștere demnă de numele nostru, corespunzătoare timpului nostru, știind bine, ca fara știința

și învățătura nu ajungem nimic înaintea altor neamuri!

Acăsta datorință de-a pururea se ve fie înaintea ochilor, și de o veți implini, fii voștri de-a bunăsema vor fi încununati cu binecuvântare cerească, — vor fi izvor de bucurie pentru voi, și veți vedea, ca nu fara folos au primit viața delă voi.

Iubiti părinți! De cumva voiti ca fii se ve binecuvinte țărân'a voastră, depre acumă se cuvine se semănati în inimile lor cele crude sementele virtuților, se-i învățați se cunoască ținta spre care s'au adus din neștiința la știința; vorbiți cu ei despre lucrurile Dumnediești, și iubirea lui Dumnezeu, — vorbiți despre Christos și patimile lui, precum și despre faptele de bine, — învățați-i în credință.

Dăr deorece voi nu sunteți în stare a-le da toate aceste învățături, parte ca nu-le știți, parte ca nu ve încapă timpul, — ve dicu érași, trimeteți fii voștri acolo unde se vor nutii cu virtuți și întelepciune, unde se vor adăpa cu laptele credinței și al creștinătății, — la școlă și biserică!

Multe lucruri frumoșe pôte învăța pruncul în școlă! Aici învăța a înbi pre Dumnezeu și-a se teme de el; aici vede el cine au fost moșii și strămoșii și cine e el acumă; aici va vedea, ca el e numai umbră aceluora, a străbunilor și, cari au fost mariti, puternici, și cu multe învățatori, și vedind va revni se ajungă și el în starea străbunilor și. — Vede pruncul în școlă, ca numai prin știința și învățătura ne potem și noi redica starea noastră cea nepriincioasă; căci tremițându-ve Iubiți Ascultatori, pruncii voștri la școlă, veți auzi înși-ve din gur'a lor cuvintele: „Un neam, care nu se deștepta prin școlă, adăca prin știința și învățătura e ca o turmă de oi, ce le mână pastorii, e ca o pădure de copaci frumoși, dar toti cei ce trecu pre lângă ea, o tăia și o derima.“

„În toate dilele, fiule, aduți aminte de Domnul Dumnezeu nostru și cu voia nu pecatui, și nu calca poruncile lui, ci în toate dilele vieții tale, fă dreptate, și nu âmbla pre cale nedreptății.“ Asia dice bețrânul Tobia în cap. 4—5 către fiul și, și acum ve întreb Iub. Asc. unde pot învăța pruncii voștri mai ușor a-si aduce aminte de Dumnezeu? dăra la oi, la boi? Nu! în școlă, în biserică se învăța pruncul a iubi pe Dumnezeu, a-se teme de el și a nu pecatui!

Astăzi, Iubiti Ascultatori a trecut timpul de a dice: cum au fost strămoșii noștri, vom fi și noi. Astăzi omul fara carte, fara învățătura e o știință pre carea toti o-înșiea de toate partile, și de ar lucra ori-cât, nu se cunoște nimic! Uitați-ve la alte neamuri cum se știu agonisi. Are un părinte 4 feciori — pre unul lu ține pe lângă și se lu face econom bun, pre al doilea lu trimite la școlă și lu face om iscusit și cu știința, pre al treilea lu trimite la vr'o meserie bună, după care traiesce ușor,

pre al patrulea usior ilu asiéza pre lînga ceialalti. O face pôte cu greutati acésta, inse totusi o face, pentruca scie, ca asia e bine si alt'cum nu!

Câta bucuria nu a-ti semti si voi Iub. parinti, déca a-ti face asia cu pruncii vostri, când apoi i-ati vedé, ca sunt cunun'a betrânetielor vóstre? Câta mân-gaiere a-ti avé in suflet dupa multele vóstre oste-neli si patimi? Si dupa mórte va remanè bucuria si mangaierea ostenelelor vóstre in pruncii vostri cei credinciosi. Si din contra, déca nu mult veti da pe crescerea buna, ci veti lasa pre fiii vostri, lucrând care dupa capul lor, atunci o! nefericitorilor parinti! atunci numai rusine si amar aveti se asteptati!

Unde e acea tiéra, ori familia, acarei fii reu crescuti se nu-si blasteme nascerea lor?

Asia dara la cuvintele celor intielepti plecati urechile vóstre, voi parintilor, si ascultati cuvintele mele si le asiezati la inimile vóstre, ca se cunosceti, ca, bune sunt! Amin.

Monografia comunei Chitichaz.

de Iosif Ioan Ardeleanu.

I.

Trecutul si prezentul comunei.

Ca cele mai multe comune din comitatul Bichisiului, asia si comun'a Chitichaz are un trecut aprópe necunoscut. Popóre felurite cutrierând in mai multe rânduri tienuturile aceste, pe unde numai ajungeau, risipeau tot ce aflau in cale. Astfel locuitorii dimpreuna cu comune intregi, când se inpucinau ori dispareau cu totul de pe fatia pamentului, când érași se iveau ca fenicele din cenusia. Astadi ici-cóle numai unele semne ori ruine, dar' si acele aprópe neînsemnate, mai marturisesc tacut despre existin'tia lor de ordinióra.

Se dá cu socotéla, cà prin asemenea fase au trebuit se tréca si comun'a Chitichaz; pentru-ca unul dintre scrietorii comitatului Bichisiu, sustiene in scrierea sa*) ca au sustat inca in veacul al XV-lea, locuita chiar de Români ortodoxi. Lipsindu-mi inse datele, eu nu me voiu încumeta a reprivi in trecutul prea indepartat, nici nu me voiu lasa rapit de óre-care partialitate, cum fac multi istoriografi in scrierile lor. Cât sciu, atâta voiu scrie, fiind condus de ideea, cà mai bine se scriu pucine si drepte, decât multe si nedrepte.

Intre actele oficióse a le comunei politice Chitichaz, dam de un document datat la anul 1768. Nu este prea vechiu: dar' este in adever un interprete fidel, ca comun'a Chitichaz, a fost asiezata de nou si locuita de Români ortodoxi de loc la inceputul vécului al XVIII-lea, cari - asia se vede - ca nelasandu-se sedusi de ispitele si incercarile timpurilor

vitrege, si-au pastrat cu scumpetate pana chiar in timpul de facia tipul românesc: in limba, religiune, in virtuti si in obiceiuri românesci de o potriiva.

O stare séu impregiurare ca acésta pre multi nu-i pune in uimire si ganduri. Dér' in impregiurari si lucruri chiar neînsemnate la aparintia, se gasesc de multe ori invetiaturi de mare însemnătate.

Deci istorióra prin care au trecut pana aci comun'a mea natala, vreu se o spun eu bunilor mei sateni pe paginile urmatóre:

Comun'a Chitichaz, care astadi apartiene comitatului Bichisiu, in veacul al XVII-lea a apartienut comitatului Zarand. E situata spre médiadi a comitatului in vecinitatea comunelor: Kigyós, Kamarás, Elek si Giula (Gyula).

Teritorul comunei din launtru face $266.1034/1600$ éra teritorul din afara (hotarul) $7.535.1346/1600$ la olalta: $7802780/1600$ iugere, adeca circa 1248 mile. In trecut teritorul din afara a cuprins mai tot atâtea iugere.

In nemijlocita apropiere a comunei nu se gasesc ape curgátore, fara numai unele arterii formate prin hotar in belti, pôte in urm'a eruptiunilor apelor mai mari si a ploilor mai dese. Locurile acele formate astfel se numesc: Sithiul Mosiului; Sithiul Popii (óre când a fost pământul parochial) Sithiul Giurchalescilor; Sithiul Vezuristii; Hodoroaga, Fasanar si Maierele Huniadi. Dintre holumburi (coline) e de amintit: Holumbul lupului. Se dice, cà aci ar' fi fost odata cutare domnu caletor atacatu de un lup, si de aci si-ar fi capatat numirea.

Odinióra comun'a a fost impartita in doue parti; o parte a fost asiezata spre apus in dosul mormintelor vechi de acuma; ér' ceialalta parte spre resarit in directiunea si apropierea mormintelor nóue, unde si de o parte si la alta se gasesc ici-cole farmituri de petrii.

Proprietarul cel mai vechiu al comunei a fost Syketh de Törvényes, adeca familia de Syketh in vécul al XV-lea, care a primit comuna dimpreuna cu alte comune dela regele Sigismund la anul 1412 si a fost introdusa in posesiune in acelasi an prin capitulul din Orod. Tot pe acelasi timp, o parte din comuna a mai fost si in proprietatea familiei Erdőhegyi. Inse proprietarii acestia nu au custat-o mult; pentru-ca la anul 1420 tóta comun'a a venit prin rescumperare dela numitii nobili, in proprietatea lui Ioan Marothy ban de Mácsó.

Incetând familia de Maróthy, tóta comun'a a trecut in proprietatea statului, apartienând fortaretii (cetatii) din Giula, careia a fost indetorata se-i faca si lucrul public. A mai fost o parte din comuna la anul 1476 in proprietatea familiei Nadabi. La anul 1556 imperatul Ferdinand I. o parte a daruit'o lui Petru, Nicolau si Demetriu Ocsarovich; a treia parte la anul 1572 regele Miksa a daruit'o lui Andrei Szászy de Szászi de jos si lui Benedei Kar-

*) Trecutul com. Bichisiu L. Haan pag. 217.

dos. Se dice, ca un membru din familiile aceste mai apoi de dupa numirea comunei a primit numele de Stefan Kétegyházi.

Dupa scótarea din tíera a Turcilor, comun'a a venit in proprietatea primului comite suprem al comitatului Bichisiu J. Iacob Löwenburg. Acest'a, din pricin'a unoru certe ce s'ar fi iscat între Unguri si Români, la anul 1718 i-a colonisat pre Unguri in comun'a Gy.-Vári din apropierea Giulei, ér Români din Gy.-Vári i'au colonisat in Chitichaz. Fiíndea colonisarea acésta nu s'a intemplat cu consensul comitatului, astfel locuitorii din Chitichaz au fost constrinsi a solvi contributie pentru ambele comitate: Zarand si Bichisiu. Sigismund Andrásy de Sikló, vice-comitele comitatului Arad, a rescumperat comun'a dela J. Iacob Löwenburg. Noul proprietariu a stapanit'o multa vreme. Dupa familia acestuia a urmat generósa familie de astadi, a cont. de Almásy.

II.

Poporatiunea.

Din cari locuri, prin cine si din ce cauza au fost siliti antecesorii comunei nóstre, a pleca la drum, a-si parasi cas'a si mas'a loru din alte parti si a cauta o patrie nóua pe locurile aceste necunoscute, nu se scie, cel puciu nu-'mi stau la dispusitiune documinte demne de crediemént. Atáta totusi se afirma aprópe cu positivitate, cumca strebunii nostri ar fi veniti din Ardeal. Citatul scrietor al comitatului Bichisiu între altele astfel se exprima despre Români de aici: „Multi isi trag originea din Ardeal, ceea-ce se poate deduce de acolo; caci cei mai multi dintre ei au cognume de „Ardeleanu“ si locuesc mai cu seama in Giula, Chitichaz, Bichis si Ciaba.“ Strabunii nostri s'au colonisat aici cam la anul 1702. Tot tienutul a stat din câmpie; casele le faceau in putrice sapate in pament in forme de pivnitie. In arangiarea lor nu se mai tienea nici o regula. Se dice, ca nainte de ce se apuceau de facerea unei case, aveau datina a arunca o pogace, si pre locul unde se opra pogacea, acolo se facea cas'a. La inceput poporatiunea avea mult necas cu vecinii Giulani-si Sicloani, cari le-au luat pe nedrept aprópe la 42 de sessiuni de pament din pascurile comunei. Din motivul acest'a satenii au insinuat instantia la anul 1780 la domni'a de pament, cu scopul ca se li se redee posturile si se se reguleze hotarul. Pre lángha tóte nepastuirile, poporatiunea romána a venit neincetat si numai mai tardiu in decursul vécului de acuma au venit Slavii si Magiarii. Grecii au fost negociatorii cei mai vechi in comuna. Evreii s'au incuibat numai mai tardiu, pe timpul când adeca se latira in tóta tíer'a. Sporirea lor de pe aici, se dateaza cu inceputul calei ferate. Comunicatiunea trenului la inceput aducea isvóre de castig forte frumóse pentru locuitorii de aici; caci faceau chirii pe la pustele bogate din ve-

cinatate. Acum cu concentrarea trenurilor inse s'au schimbat lucrurile si nu ne mai remáne de cât speranti'a, cà comun'a nóstra cu timpul va fi un centru forte insemnat pentru comerciu.

La inceput poporatiunea era tare amarita in lips'a mijlócelor de castig. Avend puciu pamént la dispositiune, nu era in stare se implinesca nici chiar obligamintele, ce le avea facia de domnie. Unicul isvor de castig in ramul economiei il avea pe la pustele din vecinatate, mai ales la pust'a Megyes, dela care cadíend mai apoi, a trebuit so-si caute alt isvor de castig cu man'a, lucrând la fortaréti'a (ceta-tea) din Arad. In urma incetand si acest isvor de castig, cea mai mare parte a poporatiunei a fost nevoita se-si parasésca vatr'a stramosiésca si se-si caute alt adapost pentru traiul vietii. Acésta situatiune trista se vede din conscrierea poporatiunei facuta la anul 1768 cu care ocaziune s'au aflat 124 case respite si fara stapani. Tot din motivele espuse. dér mai vertos pentru maltratarile neomenóse si sarcinile cele grele, care le incarca domnia de pament de pe atunci asupra bietilor locuitori, — la anul 1790 érasí au emigrat multi dintre locuitorii acestei comunei in Ardeal, catra Brasiov; dar nefiínd nici de cum multumiti cu starea de acolo, preste puciu, timp — cam la doi-trei ani — s'au intors in-derept.

Ca urmasii se veda ce fel de familii si de care neam a colonisat la inceput aceasta comuna, si a contribuit la sarcinile publice, am aflat cu cale a espune aci dupa o conscriere oficiósa numele si cognumele tuturor locuitorilor depe timpul acela. *)

Abrudanu Ioan, Secan Vasilie, Ciumpila Petru, Grosu Gavriila, Ciolteanu Ioan, Silagi Ursu*, Iepure Toma, Roatisiu Simeon, Simonca Vasilie, Tulcanu Simeon, Muntean Lazar, Balasiu Florian, Bucur Ieremie, Marcu Teodor, Ardeleanu Petru, Restea Ioan, Rosiu Petru*, Veresiu Eli'a, Mocanu Gavriila, Domianu Vasilie, Terianu Georgie, Secanu Demetrie, Otlacanu Demetrie, Ristinu George*, Berbecaru Danila, Brindea Zacharie*, Gancea Gavriila, Istinu Teodor, Munteanu Neacsiu, Deacu Ioan*, Crisianu Grigorie, Ciurcanu Simeon*, Siatosiu Demian, Culciarú Teodor*, Cheresiu Cracianu, Cioca Danila, Misaresiu Nicoara, Posiaru Ioan*, Ardeleanu Michail, Torsinu Michail, Fauru Nicóra, Ciumpila Todor, Baba Todor*, Grama Simeon*, Muresianu Iuon, Olariu Iuon, Misaresiu Petru, Bucur Grigorie Silagi Grigorie*, Selageanu Luca, Popa Georgie, Todoroga Lupu*, Selageanu Macovei, Ciobanu Ioan, Blasiu Lazar, Otlacanu Stefan, Antunu Todor*, Turcanu Samuil*, Abrudanu Gavriila, Simonca Georgie, Babuc Spas*, Simon Todor*, Torsinu Petru, Ciobanu Lupu, Pap Toma*, Ciobanu Ion, Chisiu Georgie, Torsinu Lupu, Torsinu Ursu, Ciurdaru Iuon*, Morariu Vasilie, Mateutiú Grigorie*, Gancea Grigorie, Sarca Gavriila, Avramutiú Michail, Secanu Andreiú, Ruso Demetrie*, Busia Todor*, Bucur Simeon, Gancea Ilie, Curteanu Lupu*, Ardeleanu Nichita, Génsca Flore*, Davida Georgie*, Ioan Timotia, Gavriilu Vetranu, Marianu Zamfira, Filip Buzoganu*, Michail Misianu*, Ignatie Sabeu, Alexiu Lazar*, Vasilie Hegedusiu*, Georgiu Bota, Demetriu Ientiu*, Vasiliu Silagi*, Ursu

*) Cei cu stelutia, astadi numai sunt in comuna.

Ardelean, Marian Istianu*, Grigoriu Otlacanu. Ioan Romanu, Stefan Capota, Precup Here*, Grigoriu Surdu, Vasiliu Stan, Eremia Mocanu, Georgiu Siposiu, Michail Pizle*, Vasiliu Grosu, Eremia Pantea, Demetriu Utia*, Ioan Chesianu*, Constantin Mocanu, Nicolau Samfira, Grigoriu Dragusiu, Stefan Mihoca, Lazar Giurgeu*, Gavriil Popa, Ursu Hornea*, Gavriil Cioca, Francisc David**, Michail Durmisiu, Ioan Frusia* Georgiu Gulesiu, Elia Ardeleanu, Ioan Capota, Michail Pantea, Elia Gulesiu, Ioan Siposiu, Lupu Misianu*, Petru Selageanu, Ioan Perzanu*, Toma Gulesiu, Vasiliu Cicehe*, Ioan Balmosiu, Michail Bentie, Grigoriu Vásárhelyi*, Florian Ardeleanu, Simeon Chepeneagu*, Ursu Lazutia, Petru Frasinu*, Ioan Sovai*, Petru Hedesiu*. Cornea Silagi*, Iacob Geisca*, Daniil Ardeleanu, Filip Latiu*, Ioan Nadreu*, Michail Lupu*, Stefan Chisiu, Ioan Nagy, Stefan Gulesiu, Petru Sciopu*, Ioan Dobosiu*, Nicoara Torsin, Teodor Secanu, Gavriil Ardeleanu*, Michail Halmageanu, Petru Sabeu, Vasiliu Cocisiu*, Ignatiu Precupasiu*, Georgiu Alexa*, Ioan Otlacanu, Ioan Abrudanu, Ioan Biresiu*, Gavriil Tulcanu, Demetriu Grosu, Ursu Puntea*, Petru Brindea*, Ioan Stragea*, Ioan Balmosiu, Ioan Negru*, Georgiu Ardeleanu, Teodor Butia*, Ioan Negru-Sianta*, Vasiliu Fauru, Toma Negru*, Gavriil Petianu*, Simeon Sciopu*, Georgiu Palea*, Gavriil Precupasiu*, Ioan Deheleanu*, Georgiu Dutea*, Gavriil Lupu*, Craciun Flocosu*, Ursu Rotariu, Ioan Sorianu*, Georgiu Ardeleanu, Ioan Voivod*, Ioan Munteanu, Michail Chisiu, Matei Munteanu, Andrei Clepe*, Teodor Clepe*, Stefan Todicasiu*, Georgiu Ungrianu*, Vasiliu Burde*, Ioan Patcutia*, Petru Morariu, Pascu Gornicu*, Georgiu Chisiu, Teodor Otlacanu, Petru Susu*, Ioan Ungrian*, Ioan Cuibusiu*, Iosif Romanu, Gavriil Bui*, Teodor Hodoroganu*, Nicolau Torsinu, Achim Gancea, Lazar Bocu*, Ioan Istinu, Iun. Ioan Istinu*, Georgiu Ciurdaru. Florian Torsinu, Ioan Iancu*, Constantin Grama*, Gavriil Satu*, Gregoriu Grosu, Eremia Chisiu, Achim Chisiu, Elia Olteanu*, Georgiu Culciar*, Elia Surdu*, Pascu Ardeleanu, Toma Bucur, Eremia Vasdis*, Petru Chesianu*, Ioan Dobosiu*, Pascu Popa, Martin Chisiu, Marian Chisiu, Varadinu Dehelanu*, Ioan Orbutiu*, Teodor Lazaru*, Ioan Voivod*, Petru Holbiciu*, Nichita Bolcosiu*, Toma Labosu*, Vasiliu Cretiu*, Michail Gregorasiu*, Ioan Filip*, Georgiu Ciobanu, Andrei Popu, Georgiu Coza*, Ioan Cioei*, Alexandru Halmasianu*, Lupu Achimu*, Grigoriu Gancea, Teodor Chisiu, Michail Chisiu, Ioan Bentie, Georgiu Ardeleanu, Filemon Negru*, Stefan Brisiti*, Alexiu Negru*, Demetriu Chinica*, Georgiu Precupasiu*, Michail Heteanu*, Petru Roiu*, Gavriil Lazar*, Eremia Petianu*, Georgiu Tibulo*, Teodor Lupa*, Elia Motiu, Ignatiu Ciontu*, Gavriil Bocu*, Cristofor Torsinu, Gavriil Istinu, Alexiu Ardeleanu, Nicolau Bolcosiu*, Petru Nagy, Ioan Fauru, Teodor Grama*, Simeon Varsandanu*, Ioan Ardeleanu, Nicolau Varsandanu*, Simeon Chisiu, Filip Lascu*, (Iulian) Gancea* Gile, Ursu Torsinu, Constantinu Siposiu, Gregoriu Surdu*, Ioan Ciolteanu Luca Silagi*, Precup Buziganu, Vasiliu Morariu, Stefan Mihoca, Florian Popovici, Marian Popa, Ioan Decanu***.

***) Unicul magiar.

***) Acesta a fost nobil. Dintre Români nobili, astadi se afla in viétia descendentii : Teodor Betrânu, Georgiu si Michail Decanu. Dela cine si când au capatat antecesorii lor diplom'a nobilitara — nu se scie.

Pe mormentul lui Ioachim Boncea.

Si vermele ce róse ascuns la redacina
Facutau se se plece trupin'a la pament,
Se zaca pe vecie o creanga ce rodise,
In pulberile dese — in recele morment!

E creang'a natiunei si-a ei odrasla buna,
E mugurul ei falnic — un fiu adeverat,
E dascaful ei care prin zel, abnegatiune
Lucreat'au diu'a nóptea, lucreat'au ne'ncetat.

Acum e veduvita o scóla románésca,
Si ea-si redica doliu caci n'are invetiatoriu ;
Ér cel-ce pentru dênsa muri mai bine vruse
E dus, e dus departe — la bunul Creatoriu!

Colea sunt dóue fintie si stau neconsolate
Si plâng si varsa lacrami — suspina cu amar :
E fiul ce perduse pe bunul seu parinte,
S'o mama veduvita cu-al ei margaritariu.

Ér dincolo colegii in doliu sunt cu totii,
Deplâng ei si oftéza un frate ce a amat ;
Si-o sarutare dulce pe buze vin a-ti pune —
O umbra neuitata, amice devotat!

Incheiu, si-ti fac rogarea, se spuni ah sus la ceriu!
Se spuni viétia nóstra si greul ce-nduram :
Se spuni de limba, lege, de scóle si asile, —
De tot ceea ce credem, si ceea că lucràm!!

I z v i n , 1 Octomvre n. 1892.

Ioan Mateica,
invetiatoriu.

D I V E R S E .

* *Te-Deum.* Aniversar'a dilei onomastice a Maiestátii Sale, Prégloriosului nostru Imperatu si Rege apostolicu Franciscu Iosifu Antaiul's'a serbat in biseric'a nóstra catedrala din Arad Marti'a trecuta cu solemnitatea indatinata. In acést'a di s'a oficiat unu Te-Deum, si s'au ridicat rogatiuni ferbinti catra Celu Atotputernicu pentru indelung'a viétia si sanatate a Prégloriosului nostru Monarhu si a intregii auguste Case domnitórie!

* *Nou pamentu bisericescu.* Confratele nostru Georgiu Tigu din Pecie'a romana a daruit pre seam'a santei nóstre biserici din numit'a comuna unu compiecsu de pamentu in pretiu de 3000 fl. adeca trei mii florini val. austr. Ddiu se resplatésca vrednicului nostru confrate jertfa adusa pre altariulu Domnului!

* *Esamenele de calificatiune preotiésca* s'au tieunt in dilele de 21 si 22 Septemvre c. S'au prezentat 20 de absolventi si toti au facut esamenele cu succes. Felicitamu pe noii muncitori in via Domnului!

* *Institut de creditu in Lipova.* La initiativ'a parintilor protopresviteri Vasiliu Belesiu din

Radn'a si Voicu Hamsea din Lipov'a s'a tienut dilele trecute in Lipov'a o conferintia, carea a decis a-se infintia in Lipov'a unu institutu de creditu cu unu capitalu fundationalu de 50,000 fl. v. a. si a emis din sinulu ei unu comitetu, carele se faca pregatirile de lipsa pentru activarea institutului; si carele precum aflam a luat deja dispusetiunile de lipsa pentru acestu scopu. Necesitatea crearii acestui institutu fiind reclamata de trebuintele poporului, dorim cá acésta frumósa initiativa se-se realizeze cât mai curend. Ddiu s'ajute!

* „*Victori'a*“ *institutul de creditu si economii din Arad* in siedinti'a plenara a directiunei, tienuta la 2 Octomvre st. n. a. c. a luat hotarirea a-si inmultu capitalul de actiuni cu 100,000 fl. v. a. spre care scopu va emite in curend un'a miia de actii noue in valóre nominala de câte 100 fl. v. a. Prospectele de subscriere se vor esmite in curend. Dorim cel mai bun succesu acestei intreprinderi a institutului „Victori'a!“

* *Logodna*. D-l teolog absolut E m a n u i l P a p p din Beiusiu, ales preot pentru comuna Sacal, s'a logodit cu Dsiór'a Iudita Matias din Pecica-romána. Felicitarile nóstre!

* *Bibliografic*. A aparut: „Protocol despre siedintiele sinodului eparchial din dieces'a romana greco-orientala a Aradului, tienute in anul 1892. Arad, 1892. Tipariul tipografiei diecesane.“ Format 8° cu 91 pagine. — „A dou'a carte de cetire pentru copiii si copilele din anul al 2-lea de scóla, intoemita de mai multi prietini ai scólei.“ Carte scolastica, aprobata de inaltul Ministeriu reg. ung. prin ordinatiunea ministeriala ddo 14 Decembrie 1889. Nr. 43,236. Editiunea a treia. Editur'a libreriei Nicolae I. Ciurcu, Brasiov, 1892. Format 8° cu 109 pagine. Pretiul unui esemplar legat 28 cr.

† *Necrolog*. Luám act cu durere, ca zelosul invetiatoriu I o a c h i m B o n c e a din Ghirod'a a incetat din viétia in sér'a de 29 Septemvre vechiu, lasand in cel mai profundu doliu pre neconsolabil'a s'a familia, precum si intréga comun'a Ghirod'a, carei'a i-a servit cá invetiatoriu un lung sir de ani. Remasitiile pamentesci s'au depus spre vecinica odichna in 30 Sept. n. a. c. cu mare solemnitate. Servitiul funebru a fost oficiat de parintele protopresviter tractual Dr. Traian Putici, asistat de preotii: Ioan Pap din Ghiroda si Nicolae Fizesian preot castrens, in fiinti'a de facia a unui numeros public. Dupa servitiul divin parintele protopresviter tienù o cuventare funebrala, in carea dete espressionu durerii familiei si comunei pentru pré timpuri'a trecere a defunctului din acésta viétia; ér la mormênt vorbi d-lu avocat Paul Rotariu si in numele reuniunei invetiatoresci dete espressionu durerii corpului invetiatorescu pentru perderea zelosului si neuitatului ei membru. — Se-i fia tierin'a usióra si memori'a binecuventata!

* *Coler'a asiatica* s'a ivit dilele din urma si in Budapest'a. Scirile din urma constata, ca pana alaltaieri s'au ivit 283 de casuri de colera, cu 71 casuri de morte, 16 balnavi de colera s'au insanatosiat, ér ceialalti bol-

navi se afla sub tractamentu medical. Pentru localisarea epidemiei se ieau in tóte pârtile dispusetiunile de lipsa. Cá mijlloce preservative se recomanda curatieni'a cea mai mare si o viétia cât mai regulata.

Concurs.

Pentru deplinirea parochiei vacante din comuna Chesintiu. — protopresbiteratul Lipovei — se escrie concurs cu termin de 30 de dile dela prim'a publicare.

Emolumintele impreunate cu acésta parochia sunt: a) Un'a sesiune parochiala; b) un platiu parochial intravilan; c) birul preotiesc si stol'a usuata; carii tóte laolalta dau un venit anual aproximativ de 800 fl. v. a.

Recurentii pentru acésta parochia sunt avisati, ca recursele lor, instruite cu documentele legali de cualificatiune pentru parochiile de Cl. I-a, si adresate comitetului parochial din Chesintiu, se le substérna subscriului protopresbiter in B.-Lippa pana la terminul susindicat; precum si a-se presentá in vre-o Dumineca ori serbatóre in st'a biserica din Chesintiu, spre a si aratá desteritatea in cant si tipic si respective in oratoria.

Se notéza ca in lipsa de recurenti de Cl. I. se vor admite la concurs si respective la candidare, si recurenti cu cualificatiune de Cl. II-a cari au absolvat cel pucin siese clase gimnasiali.

Chesintiu 23. Septemvre 1892.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: VOICU HAMSEA, m. p. protopresbiter.

—□—

Pentru deplinirea postulu invetiatorescu la scóla confesionala gr. or. rom. Balintiu, se escrie concursulu cu terminu de alegere de 30 de dile dela prim'a publicare.

Emolumintele sunt: a) in bani gat'a dela comuna 150 fl.; éra dela Venerabilul Consistoriu 60 fl.; b) 4 jügere pament aretoriu in valóre de 50 fl.; c) 24 metrii de lemne pentru invetiatoriu si scóla; d) locuintia $\frac{3}{4}$ jüger gradina de legume.

Reflectantii i-si vor trimitte recursele lor cuviincios ajustate parintelui protopresviter Gorgiu Creciunescu, in Belincz per Kiszetó, si se vor presentá in biserica locala, spre a-si aretá desteritatea in cânt si tipic.

Balintiu, in 13 Septemvre 1892

Comitetul parochial.

In contielegere cu mine: G. CRECIUNESCU, protopresb.

—□—

In nex cu Inaltul decis cousistorial ddo 27 August Nr. 3558 ex 1892; pentru deplinirea capelaniei temporale pe lánnga actualul preot Ioan Groza din Firigihaz, se escrie concurs cu termin de 30 de dile dela prim'a publicare si pre langa emolumentele cupinse in decisu consistorial susprovocat.

Recurentii pentru acésta capelania, sunt avisati, recursele lor instruite cu documentele legali de cualificatiune pentru parochii de cl. II-a si adresate comitetului parochial din Firigihaz, a-le substerne subscriului protopresbiter in B.-Lippa pâna la terminul susindicat; precum si a se presenta in vre-o Dumineca séu serba-

lóre in sânt'a biserica din Firigihaz spre a-si aretá desteritatea in cant si tipic si respective in oratorie.

Firigihaz 9/21 Septemvrie 1892.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: VOICU HAMSEA, m. p. protopresbiter.

—□—

De óre ce la postul de invetiatoriu dela scól'a de baeti din Cuvin, pentru care s'a fost publicat concurs pe 13/25 Septembre au întrat dóue recourse; inse recurentii amesurat conditiunii concursului nu s'au prezentat la biserica, asia alegerea nu s'a tîenut, s'au decis deschidere de concurs nou cu termin de alegere pe 14/26 Octobre a. c. adeca pe serbatórea Cuviósei Parascheva. Emolumentele sunt cunoscute din concursul publicat.

Dela recurenti se poftesce calificatiune pentru statiuni de frunte; inse in lips'a acelora se primesc si cei cu mai putiena calificatiune, cei ce vor dovedi cá sunt apti a conduce corul vocal — deja infiintiat — vor fi preferiti.

Recursele ajustate conform lezei si adresate comitetului parochial din Cuvin sunt a-se trimite, M. Onor. Domn Iosif Vuculescu, inspector scolariu in Solymos p. u. M.-Radna, pana in 13/25 Octobre a. c. caci cele mai tardiu intrate nu se vor lua in consideratiune.

Competentii la acest post, au se se presinte pana in diua alegerii, in vre-o Dumineca ori serbatóre in sta biserica din loc, spre a-si arata desteritatea in cantare si tipicu.

Dat din siedinti'a comitetului parochial din Cuvin, tîenuta in 13/25 Sept. 1892.

Comitetul parochial.

Teodosiu Motiu, m. p.

pres. comit. par.

Ioan Ilica, m. p.

not. com. par.

In contielegere cu mine: IOSIF VUCULESCU, m. p., inspector de scóle.

—□—

Se escrie concursu pentru ocuparea postului invetiatorescu la nou infiintiat'a scóla II-a din Mandrulocu. [Comitatulu si cerculu inspectorescu al Aradului] cu terminu de alegere pe 26 Octobre st. v. a. c.

Emolumentele: a] Salariu banescu 300 fl, solvindi anticipative in rate lunarie b] Siese orgii de lemne, pentru sine si pentru sal'a de invetiamentu. c] in locu de cortelu 30 fl, d] pentru recuise de scris 6 fl, e] pentru conferintiele de peste an 10 fl, f] pentru curatirei scólei 8 fl, g] Stólele usuate dela ingropatiune unde va fi poftitu.

Doritorii de a ocupa acestu postu au a-si substerne recoursele lor ajustate cu documintele necesari, si adresate comit. par. la oficiulu protopopescu rom. gr. or. in Aradu, si pana cu 8 dile inainte de alegere a-se presenta si a canta in Biserica.

Preferiti vor fi recurentii absoluti de 4 clase gimnasiale ori civile ori reali, si pe langa preparandia si de teologia.

Recursurile priminde dupa terminulu pus pentru presentarea recurentiloru la biserica, nu se vor lua in consideratiune.

Mandrulocu, din siedinti'a com. par. tîenuta la 9/21 Augustu 1892.

Comitetulu parochialu.

Contielesu cu; MOISE BOCSAN, m. p. protopresbiteru si insp. cerc. de scóle.

—□—

Pe bas'a deciselor Comitetului paroch. gr. or. rom. d'n Igrisiu, din siedintiele dto 19/30 Iuliu si 16/28 August 1892. se escrie concurs pentru indeplinirea definitiva de invetiatoriu la scóla I. de baeti, si de invetiátóre la scól'a de fete gr. or. rom. din Igrisiu, cottul Torontál, inspectoratul B.-Comlosiu, cu terminulu de alegere 4/16 Octomvre a. c.

Emoluminte postului de invetiatoriu sunt: 1. 250 fl. v. a. in bani gata. 2. 40 Chible de gráu. 3. 50 fl. pentru cortel, pana se vor edifica cuartire invetiatoresci. 4. pentru conferintiele inv. si scripturistice anualminte 10 fl. v. a. dela inmormentari unde va fi poftit 50 cr.

Emolumintele postului de invetiátóre sunt: 1. 200 fl. v. a. bani gat'a. 2. 30 chible gráu. 3. 50 fl. pentru cortel, pana se vor edifica cuartire invetiatoresci. 4. pentru conferintie si scripturistica anualminte 10 fl. v. a.

Enumeratele emoluminte se solvescu totdeuna anticipando cáte pe o luna.

Doritorii de a ocupa aceste posturi pre langa testiimoniile de cualificatiune sunt poftiti in terminul susindicat a-si trimite petitiunile la adres'a Pré Onoratului Domnu protopresbiter si inspector scolar Paul Miulescu in Nagy-Komlós, instruite conform legii si provediute cu atestat de moralitate. — avend a-se presentá pana la alegere si in persóna in vreuna din Dumineci ori serbatori spre a-si areta desteritate in cantari si tipic.

Pricepatorii de note capabili de a conduce corul vocal vor fi preferiti.

Comitetul parochial.

In contielegere cu mine: PAUL MIULESCU, m. p. protopop si inspector districtual de scóle.

LICITATIUNE MINUENDA.

Pe bas'a planului, si a preliminarilor de spese, aprobate de Pré ven. Consistoriu sub Nr. 3819. ddo 3/15 Sept. 1892, si in urm'a insarcinarii Pré on. Oficiu protopresb. al B.-Comlosiului Nr. 217. Ep. ex. 1892, prin acésta se escrie concurs de licitatiune minuenda pentru edificarea unui „Iconostas“ nou (templa) sculptat, aurit si zugravit la biserica ort. rom. din Toracul-mic, cu pretiulu esclamarii de 3800 fl. v. a. si pentru pictur'a artistica a icoanelor de lipsa la acel Iconostas, cu pretiul esclamarii de 1500 fl. v. a.

Terminulu licitatiunei se defige pe diua de 17/29 Octomvre 1892, in scóla locala.

Doritorii intreprindietori au se-si astérna ofertele in scris, timbrate si provediute cu vadiul de 10% in bani ori hartii de valoare — subscrisului oficiu parochial in Toracul-mic, p. u. N.-Torák.

Se vor lua in consideratiune inse numai of-rtele artistilor academici (specialisti) si dintre acestia vor fi preferiti cei ce vor dovedi ca aũ mai lucratu la biserici românesci.

Planul, preliminarile si conditiunile de licitare si intreprindere sunt specificate de comitetul parochial si se pot vedé la subscrisul oficiu, pana la terminulu licitatiunei; licitantii au se declare in ofertele lor cá cunosc si se supun acestor conditiuni.

Toracul-mic, 14/26 Sept. 1892.

Oficiul parochial rom. gr. or.

—□—